

تخریب دفتر اتحادیه ملی دانشجویان توسط نظامیان، منبع: <https://une.org.br/fotos>

اتحادیه ملی دانشجویان: مبارزات نسل‌های متوالی دانشجویان برای احقاق حقوق مردم برزیل

کودتای ۱۹۶۴

در تاریخ اول آوریل ۱۹۶۴^۱، شعله‌های آتش از مقر اتحادیه ملی دانشجویان^۲ زبانه کشید. دموکراسی در برزیل رسماً خاتمه یافت و قدرت به نظامیان منتقل شد. مردم در حال صرف ساندویچ و نوشیدن کوکاکولا صحنه آتش‌سوزی را تماشا می‌کردند و امیدوار بودند که کمونیسم مغلوب و سایه شوم آن برای همیشه از کشورشان محو شود.^۳

۱. برابر با ۱۲ فروردین ۱۳۴۳ خورشیدی.

2. Uniao Nacional dos Estudantes.

3. Langland, Victoria Joseph, Gilbert M. (advisor); Schwartz, Stuart B. (advisor), *Speaking of flowers: Student movements and collective memory in authoritarian Brazil*. Durham, NC. Duke University Press 2013. P. 88.

یک ماه قبل از این حادثه، خوآوو گولارت^۴ - رئیس جمهور وقت برزیل - قوانینی را برای ملی کردن همه پالایشگاه‌های نفت در بخش خصوصی و اصلاحات ارضی از تصویب گذرانده بود.^۵ همزمان دانشجویان عضو اتحادیه خواستار اجرای اصلاحات گسترده اجتماعی بودند و مطالبات دموکراتیک از جمله حق دسترسی بیشتر به تحصیلات و موقعیت‌های شغلی داشتند. نظامیان نگران نفوذ کمونیسم و واکنش متفقین برزیل (به‌ویژه ایالات متحده آمریکا) بودند؛ به همین سبب کنترل اوضاع را به دست گرفتند و مقر اتحادیه ملی دانشجویان را به آتش کشیدند.^۶

نظام جدید تاب تحمل تشکیلاتی مانند اتحادیه ملی دانشجویان را نداشت. دو تن از دانشجویان برخورد توهین آمیزی که با آن‌ها شد را چنین توصیف می‌کنند:

«روز اول آوریل ۱۹۶۴، عاملان کودتای نظامی خیلی سریع دیدگاه خود را نسبت به دانشجویان نشان دادند. هنگامی که دولت قانونی‌ای بر سرکار نبود، مقر اتحادیه ملی دانشجویان مورد حمله قرار گرفت، غارت شد و به آتش کشیده شد؛ همه این‌ها در اوج تنفر و در فضایی روی داد که از حیطة صرفاً سیاسی بسیار دور و به قلمرو ذهنیات نزدیک‌تر بود.»^۷

نظامیان به رهبری ژنرال هو میر تو کاستلو^۸ به محض آنکه قدرت را به دست گرفتند، متعهد به استقرار سریع «نظم» در کشور شدند.^۹ از دیدگاه ژنرال کاستلو، اعاده «نظم» به معنای حذف انتخابات ریاست جمهوری با رأی مستقیم مردم بود؛ این تصمیم مسیر تاریخ

۴. João Belchior Marques Goulart (۱۹۱۸ - ۱۹۷۶): سیاستمدار برزیلی که با کودتای آوریل ۱۹۶۴ از کار برکنار شد. او تا سال ۲۰۰۳ میلادی و روی کار آمدن لولا داسیلوا، آخرین رئیس جمهوری چپ‌گرا در برزیل محسوب می‌شد.

5. Brazil: Five Centuries of Change." Brown University Library . <https://library.brown.edu/create/fivecenturiesofchange/chapters/chapter-7/student-movement/>

6. Ibid.

7. Ibid.

۸. General Humberto Castelo Branco (۱۹۰۰ - ۱۹۶۷): رهبر نظامی و مرد سیاسی که اولین رئیس جمهور برزیل پس از کودتای ۱۹۶۴ بود. او در سال ۱۹۶۷ به فاصله کوتاهی پس از پایان دوران ریاست جمهوری‌اش در یک سانحه هوایی کشته شد.

9. Anthony Periera, "The US Role in the 1964 Coup in Brazil: A Reassessment," Bulletin of Latin American Research, 20 June 2016. <https://online.library.wiley.com/doi/full/10.1111/blar.12518>

برزیل را دگرگون کرد.^{۱۰} رژیم نظامی اتحادیه ملی دانشجویان را غیرقانونی شناخت،^{۱۱} محوطه دانشگاه‌ها را اشغال کرد و سانسور رسانه‌ای را افزایش داد.^{۱۲} علی‌رغم همه این تضییقات، اتحادیه ملی دانشجویان به مقاومت و مبارزه ادامه داد.

پیشینه اتحادیه ملی دانشجویان

به دنبال انقلاب ۱۹۳۰ در برزیل، دانشجویان آغاز به مشارکت در طیف وسیعی از تشکیلات جوانان کردند و به نقل از تارنمای اتحادیه ملی دانشجویان، به نحو فزاینده‌ای خواستار ایجاد «یک تشکیلات واحد پر قدرت و به رسمیت شناخته شده برای حمایت از کیفیت آموزش و تعلیم و تربیت، حفظ میراث ملی و دفاع از عدالت اجتماعی» شدند.^{۱۳} این مطالبات در سال ۱۹۳۷، هنگامی که دانشجویان از سراسر کشور در «خانه دانشجوی برزیل»^{۱۴}، واقع در ریودوژانیرو، جمع شدند و اقدام به ایجاد یک تشکیلات ملی دانشجویی کردند - که اتحادیه ملی دانشجویان برزیل خوانده شد - به ثمر نشست.^{۱۵} «خانه دانشجو» مقرر رسمی اتحادیه ملی دانشجویان شد و دانشجویان هر سال برای شرکت در نشست‌های کنگره سراسری به این محل بازمی‌گشتند. اتحادیه ملی دانشجویان یک تشکیلات ضدفاشیستی بود که به وضوح به طیف وسیعی از موضوعات می‌پرداخت که فقط مربوط به دانشجویان نبود، بلکه بر همه مردم برزیل تاثیر گذار بود.^{۱۶} اتحادیه ملی دانشجویان با محکوم کردن صریح موضع بی‌طرفانه دولت برزیل در جنگ

10. Timothy J Power. "The Brazilian Military Regime of 1964-1985: Legacies for Contemporary Democracy / O Regime Militar Brasileiro De 1964-1985: Legados Para a Democracia Contemporânea." *Iberoamericana* (2001-), Nueva época, 16, no. 62 (2016): 13-26. <https://www.jstor.org/stable/43901533>.

11. "Arquivo Memória - UNE - União Nacional Dos Estudantes." UNE.

<https://une.org.br/memoria/>.

12. "Brazil: Five Centuries of Change".

13. "Arquivo Memória - UNE - União Nacional Dos Estudantes." UNE.

<https://une.org.br/memoria/>.

14. The Student House of Brazil.

15. "Arquivo Memória - UNE - União Nacional Dos Estudantes." UNE.

<https://une.org.br/memoria/>.

16. Thomas Skidmore, *The Rise of Student Movements Vol. 2* (Brown University Library, Center for Digital Scholarship, 2018).

جهانی دوم توجه بسیاری را در کشور به خود جلب کرد و پشتیبانی و تلاش‌های آن نقش بسزایی در موضع‌گیری برزیل به سود نیروهای متفقین ایفا کرد و در نهایت رئیس جمهور وقت، گتولیو ورگاس^{۱۷}، را به سوی اعزام نیرو برای جنگیدن علیه موسولینی در ایتالیا سوق داد.^{۱۸} اتحادیه ملی دانشجویان به تدریج نفوذ خود را در سیاست کشور بیش‌تر کرد تا جایی که در سال ۱۹۵۰ با بهره‌برداری از این نفوذ در اعتراض به استخراج نفت توسط خارجی‌ان یک جنبش ملی و کارزار «نفت مال ما است!» را به راه انداخت، که تا سال ۱۹۵۳ و ایجاد شرکت ملی نفت برزیل، موسوم به پتروباس (Petrobas)، ادامه یافت.

هنگامی که پرزیدنت گولارت در سال ۱۹۶۱ ادای سوگند کرد، اتحادیه ملی دانشجویان با همکاری سایر روشنفکران و گروه‌های حامی در سراسر کشور «جبهه بسیج مردمی» را ایجاد کرد که از سیاست‌های لیبرالیسم اجتماعی، از جمله دسترسی همگان به تحصیلات عالی حمایت می‌کرد. اتحادیه ملی دانشجویان برای گسترش آگاهی عموم از اهدافی که دنبال می‌کردند کاروان‌هایی در سراسر کشور به راه انداخت که با محصلین و دانشجویان صحبت می‌کردند؛ این امر نقش مهمی در تقویت همبستگی مردم در سرتاسر کشور با اتحادیه ملی دانشجویان ایفا کرد. این تلاش‌ها در سال ۱۹۶۲ به بار نشست: یک‌سوم دانشجویان کشور در حمایت از آزاد کردن دسترسی همگان به تحصیلات دانشگاهی دست به اعتصاب زدند. اکنون دیگر «اتحادیه ملی دانشجویان» نامی آشنا و یک نیروی دموکراتیک پرتوان شده بود.^{۱۹}

نافرمانی از دیکتاتوری

هنگامی که نظامیان قدرت را در برزیل به دست گرفتند، اتحادیه ملی دانشجویان موفق شد از نیروی خود برای مقابله با آن‌ها استفاده کند. در ماه مارس سال ۱۹۶۶، اتحادیه ملی دانشجویان تظاهرات اعتراضی گسترده‌ای را علیه استبداد نظامیان در سراسر کشور برانگیخت.

۱۷. Getulio Vargas (۱۸۸۲ - ۱۹۵۴): وکیل مدافع و دولت‌مرد برزیلی که دو دوره رئیس‌جمهور شد. او یک ضد کمونیست دواژنه و هوادار حمایت از حقوق کارگران و طبقات فرودست و ملی‌شنین صنایع بود.

18. Skidmore, p.3.

19. "Five Centuries of Change".

خوآوو لوئیس موررا گِدِس^{۲۰}، رهبر اتحادیه ملی دانشجویان، در ماه مه همان سال در جمع ۳۰۰ دانشجو نطقی هیجان‌انگیز ایراد کرد که در ضمن آن چنین گفت:

«دولت نخواهد توانست با صدور حکم مانع از فعالیت تشکیلات دانشجویی برزیل شود هر اندازه که این احکام از سوی مقامات عالی‌رتبه صادر شود؛ از زمانی که، در آوریل ۱۹۶۴، مقر اتحادیه ملی دانشجویان در آتش سوخت و با وجود همه احکامی که دولت صادر کرد، این تشکیلات هرگز، حتی برای یک لحظه، از میان نرفت.»^{۲۱}

طولی نکشید که ۵ هزار افسر پلیس به صحنه این تجمع آمدند و تظاهرات را به هم زدند. آن‌ها قریب به ۲۰۰ محصل را بازداشت کردند، که این خود موجب افزایش ناراضی‌های دانشجویان شد. در ماه سپتامبر ۶۰۰ دانشجو در اعتراض به بازداشت همکلاسی‌هایشان به خیابان‌ها ریختند. این بار پلیس به پرتاب بمب گازدار متشبث شد.^{۲۲}

اما اتحادیه ملی دانشجویان دست از مبارزه برنداشت. آن‌ها روز ۲۲ سپتامبر را «روز ملی مبارزه با دیکتاتوری» اعلام کردند؛ در روز ۲۳ سپتامبر ۱۹۶۶ نظامیان با خشونت به نشستی حمله کردند که گروهی از دانشجویان در دانشکده پزشکی دانشگاه دولتی ریودوژانیرو (UFRJ) برگزار می‌کردند؛ قریب به ۶۰۰ دانشجو مورد حمله پلیس قرار گرفتند. آن روز در تاریخ برزیل با نام «کشتار ساحل سرخ» شناخته شد.

حتی بعد از این حمله هم دانشجویان به مقاومت ادامه دادند. آلمیر فراگا وایادارس،^{۲۳} که اکنون استاد و رئیس دانشگاه فدرال ریودوژانیرو (UFRJ) است و در روز حادثه در محل بود، از مصمم بودن دانشجویان می‌گوید و اظهار می‌کند که «اتحادیه ملی دانشجویان به جامعه اجازه نداد که با سرکوب کنار بیاید و آن را تحمل کند»^{۲۴}.

در سال ۱۹۶۸، سالی که اعتراضاتی فراگیر در سراسر جهان رخ داد، در برزیل مقابله

20. João Luiz Moreira Guedes.

21. "Five Centuries of Change".

22. Ibid.

23. Almir Fraga Valladares.

24. Bruno Franco, and Nathalia Oliveira. "O massacre da Praia Vermelha" Journal da URFJ. August 2006, <http://movebr.wikidot.com/especiais:set-2007:massacre-praia-vermelha:jufjrj-2006-massac>.

میان تظاهرکنندگان دانشجو و نظام در روز ۲۸ مارس ۱۹۶۸ در ریودوژانیرو منجر به تیراندازی پلیس و کشته شدن یک محصل دبیرستانی^{۲۵} به نام لوئیس دولیماسوتو^{۲۶} شد. مرگ لوئیس به اتحادیه ملی دانشجویان یک شهید داد که به تشدید اعتراضات انجامید. اما آن‌ها در مورد ماهیت این اعتراضات اتفاق نظر نداشتند: برخی در سکوت و با عکس‌های لوئیس در دست و در نهایت آرامش راه‌پیمایی می‌کردند؛ گروهی دیگر به سوی پلیس سنگ می‌انداختند و ماشین‌های تحریر پرتاب می‌کردند.

©Arquivo do Estado de São Paulo²⁷

در ۲۱ ژوئن ۱۹۶۸ با کشته شدن سه تن از تظاهرکنندگان، مصدوم شدن ده‌ها نفر و بازداشت هزاران نفر خشونت رو به افزایش گذاشت. مردم برزیل این روز را «جمعه سیاه» نام‌گذاری کرده‌اند. بعد از «جمعه سیاه»، دولت برای خاموش کردن خشم شدید مردم تصمیم گرفت که تظاهرات را آزاد بگذارد و به نیروهای انتظامی دستور عدم

25. Aneesa Zubair. "The March of One Hundred Thousand: The Brazilian Student Protest of 1968." StMU History Media (October 2016). <https://stmuhistorymedia.org/the-march-of-the-one-hundred-thousand-the-brazilian-student-protest-of-1968/>.

26. Luís de Lima Souto (1950-1968).

27. مراسم تشییع ادسون لوئیس که در مقابل مجلس قانون‌گذاری در ریودوژانیرو برگزار شد.

مداخله داد.^{۲۸}

این موضع‌گیری موجب شد که در روز ۲۶ ژوئن ۱۹۶۸، ۱۰۰ هزار نفر از دانشجویان، پدر و مادرها، سیاستمداران مخالف حکومت و هنرمندان به خیابان‌ها بریزند و علیه حکومت نظامیان اعتراض کنند. آن‌ها ضمن حمل عکس‌های لوئیس و خواندن سرود و دادن شعار راه‌پیمایی کردند تا استیصال، سرخوردگی و خواست خود را که پاسخگو بودن مسئولان امور بود را ابراز کنند.^{۲۹} این راه‌پیمایی بدون خشونت، چه از سوی پلیس و چه از سوی مردم، پایان گرفت.^{۳۰} طی چند ماه بعد در سراسر برزیل راه‌پیمایی‌های مشابهی برگزار شد و توجه رژیم را به خود جلب نمود.

تا ماه دسامبر تحمل نظامیان نسبت به تحولات اجتماعی‌ای که در جریان بود به سر رسید و برای سرکوب شدید دست به کار شدند. «فرمان شماره ۵»^{۳۱} در دسامبر ۱۹۶۸ صادر شد.^{۳۲} به موجب این فرمان مجلس قانون‌گذاری به حال تعلیق درآمد (قدرت مطلق در قانون‌گذاری را به رئیس جمهور واگذار شد)، حق متهم به ملاقات با قاضی در دادگاه برای آگاهی از اینکه به چه سبب در بازداشت به سر می‌برد^{۳۳} و حق محاکمه شدن در حضور قاضی فسخ شد؛ افزون بر این اعتراضات همگانی، گردهم‌آیی‌ها و تشکیل اجتماعات؛ مطالبه دموکراسی توسط «گروه‌های تندرو» و تحزب سیاسی اگر به ابتکار دولت نبود، غیرقانونی اعلام و منع شدند. هر کس که علیه دولت توطئه می‌کرد بازداشت، شکنجه، کشته یا ناگزیر به تبعید می‌شد.^{۳۴} و^{۳۵} تا دهه ۱۹۷۰ بسیاری از فعالان دانشجویی به فعالیت زیرزمینی کشیده شدند، به جنبش‌هاش چریکی پیوستند یا به خارج از کشور

28. STMU.

29. Zubair. p.3.

30. Ibid.

31. Institutional Act Number 5: یکی از احکام حکومتی که در زمان حکومت نظامیان بر برزیل صادر شد. این فرامین از سوی شورای رهبری نظامی صادر می‌شد، حکم قانون برتر را داشت و بر همه قوانین کشوری حتی قانون اساسی ارجح بود و بی‌چون‌وچرا قابلیت اجرا داشت و اجرا می‌شد.

32. Pablo Uchoa, "Remembering Brazil's Decades of Military Repression," BBC News, 31 March 2014, <https://www.bbc.com/news/world-latin-america-26713772>.

33. Habeas corpus.

34. Skidmore. p.7.

35. Zubair.

گریخته و در تبعید به سر می‌بردند؛ آن‌ها که بازداشت شدند، مفقودالثر، شکنجه یا حتی کشته شدند.^{۳۶} اتحادیه ملی دانشجویان عملاً منهدم شده بود.

بازسازی گذشته

بحران اقتصادی و کاهش مشروعیت نظام، حتی در میان کسانی که از کودتای ۱۹۶۴ حمایت کرده بودند، برای اتحادیه ملی دانشجویان فرصتی به وجود آورد تا ساختار خود را احیا نماید و به صحنه بازگردد. نظامیان به امید آنکه مردم را آرام کنند و در حین بحران اقتصادی بر سر قدرت باقی بمانند قول دادند تا به تدریج انتخابات را آزاد کنند، از سانسور بکاهند و به مردم اجازه مشارکت مدنی بیش‌تر دهند.^{۳۷} این امر مردم را به مطالبات بیش‌تر برای یک تغییر سیاسی اساسی برانگیخت و دانشجویان با الهام گرفتن از سنت‌ها و نمادهای گذشته، احیای اتحادیه ملی دانشجویان را آغاز کردند.^{۳۸}

دانشجویانی که برای بازسازی اتحاد ملی دانشجویان فعالیت می‌کردند، از خاطراتی که جنبش دانشجویی از نسل‌های گذشته به جا گذاشته بودند، برای ایجاد انگیزه در هواداران خود بهره گرفتند. رهبران دانشجویان با یادآوری تصاویر حریق در مقر اتحادیه ملی دانشجویان درباره دانشجویان شهید، نظیر هونستینو گویمارس^{۳۹} که در سال‌های ۱۹۶۰ رئیس اتحادیه ملی دانشجویان بود و در سال ۱۹۷۳ در زندان درگذشت، سخن می‌گفتند. آن‌ها با نقل از تاریخ برزیل هویت دانشجو و هوادار سیاسی را در هم ادغام می‌کردند.^{۴۰} استدلال آن‌ها این بود که دانشجویان دهه هشتاد (سال‌های ۱۹۸۰) موظف بودند که کاری را به نتیجه برسانند که پیشینیان آن‌ها ۲۰ سال قبل با چنان شجاعتی آغاز کرده بودند.

در مارس ۱۹۸۳، حزب جنبش دموکراتیک برزیل در اولین تظاهرات اعتراضی خود درخواست رأی مستقیم را مطرح کرد؛ اتحادیه ملی دانشجویان در این تظاهرات

36. Snider. p.6.

37. Zubair.

38. Langland, 217.

39. Honestino Guimarães (1947-1973).

40. Langland, 216.

حضور پررنگ و مؤثر داشت. جنبش «رأی مستقیم، همین الان!» با حمایت بی سابقه‌ای مواجه شد. در آوریل ۱۹۸۴، ۱/۵ میلیون نفر برای مطالبه رأی مستقیم در سائوپولو جمع شدند: این تظاهرات در تاریخ برزیل بی سابقه بود.^{۴۱}

از جمله ترفندهایی که در کارزار «رأی مستقیم، همین الان!» به کار گرفته شد، «راه پیمایی‌های عاری از خشونت در شهرهای بزرگ و استفاده از نمادها و شعارهای ملی با یک بُعد هنرمندانه عمدی بود: مثلاً در فستیوال صورت‌های رنگ آمیزی شده، تظاهرکنندگان جوان صورت‌های خود را با رنگ‌های پرچم برزیل رنگ می کردند.»^{۴۲} مردم مصمم بودند که کنگره را (که اعضایش عمدتاً نظامیان وابسته به رژیم بودند و در آن نمایندگان مخالفان حضور چشمگیری نداشت) وادار به تصویب یک اصلاحیه بر قانون اساسی کنند که به موجب آن انتخابات ریاست جمهوری بلافاصله برگزار و جانشین ژنرال فیگوئیردو^{۴۳} تعیین و حکومت در نهایت به یک دولت غیرنظامی واگذار شود.^{۴۴} کنگره برزیل در آوریل ۱۹۸۴ این درخواست را، با اختلاف جزئی در آراء، رد کرد.

اعتراضات توده‌ای و فروپاشی اقتصادی کماکان ادامه یافت. بالاخره دولت نظامی پذیرفت که انتخابات را برگزار نماید و توافق کرد که در نتیجه انتخابات دخالت نکند. در سال ۱۹۸۵، تانکرِدو نیوس،^{۴۵} یک نامزد میانه‌رو که قول اصلاحات دموکراتیک داده بود، برنده انتخابات شد ولی قبل از ادای سوگند درگذشت. در نتیجه، خوزه سارنی^{۴۶}،

41. Alex Frye. "Brazilians Act to End Military Rule (Diretas Já) 1983-84." Global Nonviolent Action Database. Swarthmore College, 2011. <https://nvdatabase.swarthmore.edu/content/brazilians-act-end-military-rule-diretas-j-1983-84>.

42. Angela Alonso and Anne Misch "Changing Repertoires and Partisan Ambivalence in the New Brazilian Protests." Vol. 36, No. 2, 144-159. Bulletin of Latin American Research, 2017. p.144.

43. João Baptista de Oliveira Figueiredo (۱۹۱۸ - ۱۹۹۹): آخرین رئیس جمهور نظامی برزیل پس از کودتای ۱۹۶۴ که از سال ۱۹۷۹ تا سال ۱۹۸۵ رئیس جمهوری برزیل بود.

44. Frye, Alex. *Brazilians Act to End Military Rule (Diretas Ja) 1983-84*. Global Nonviolent Action Database. 2011. <https://nvdatabase.swarthmore.edu/content/brazilians-act-end-military-rule-diretas-j-1983-84>.

45. Tancredo Neves (۱۹۱۰ - ۱۹۸۵): نخست وزیر سابق و سیاستمدار، وکیل مدافع و کارآفرین برزیلی که از سال ۱۹۵۳ به بعد در مناصب مختلف (وزیر دادگستری، وزیر کشور، نخست وزیر، وزیر اقتصاد و استاندار) خدمت کرده بود و در انتخابات ۱۹۸۵ به سمت ریاست جمهوری برگزیده شد، اما قبل از احراز این سمت درگذشت.

46. Jose Sarney (۱۹۳۰ -): رئیس جمهور برزیل از ۱۹۸۵ تا ۱۹۹۰

معاون وی که رهبر پیشین یک حزب طرفدار حکومت نظامیان بود، سمت ریاست جمهوری را احراز کرد. سارینی در پاسخ به بحران عمیق اقتصادی و اجتماعی، سیاست آزادسازی اقتصادی را به اجرا گذاشت و خواستار تشکیل مجلس موسسان شد.^{۴۷ و ۴۸}

سه سال بعد از تشکیل مجلس موسسان، یعنی در سال ۱۹۸۸، قانون اساسی جدید برزیل که یکی از مترقیانه ترین قوانین اساسی در آمریکای جنوبی بود، تصویب شد. بالاخره در ۱۵ نوامبر ۱۹۸۹، مردم برزیل موفق شدند پس از گذشت ۲۵ سال برای اولین بار آزادانه رأی خود را به صندوق بیاندازند.

فرجام کار

اتحادیه ملی دانشجویان تا به امروز یک نیروی سیاسی پرتوان در برزیل باقی مانده است و هنوز با استفاده از تاریخ مردم را به مشارکت مدنی ترغیب می کند. در سال

۴۷. The Constitutional Assembly: این مجمع، که اعضای آن از سوی مردم برگزیده شدند، در اول فوریه ۱۹۸۷ آغاز به کار کرد و مسئولیت آن تدوین یک قانون اساسی دموکراتیک جدید برای برزیل بود.

48. Carlos Pio. "Brazil Expert Brief." Council on Foreign Relations.

<https://www.cfr.org/expert-brief/brazil>.

۲۰۰۷ میلادی، هزاران دانشجو محوطه مقرر پیشین اتحادیه ملی دانشجویان را به اشغال خود در آوردند و درخواست استرداد ملکی را که ۴۳ سال قبل از آن‌ها گرفته شده بود، عنوان کردند. آن‌ها در خرابه‌های آن ساختمان اردو زدند و مدت یک سال آنجا ماندند تا اینکه بالاخره دادگاه زمین را به اتحادیه واگذار کرد. چند سال بعد، کنگره ملی برزیل به اتفاق آراء رأی داد که دولت به واسطه به آتش کشیدن مقرر اتحادیه و از بین بردن آن ساختمان آن به دانشجویان مدیون است و در سال ۲۰۱۰ پرزیدنت لوئیس ایناسیو لولا داسیلوا^{۴۹} سنگ بنای مجدد این ساختمان را گذاشت.^{۵۰} اکنون دانشجویان به ساختمان نمادین اتحادیه ملی دانشجویان بازگشته‌اند و به مبارزه خود برای پاسداری از دموکراسی ادامه می‌دهند.

برزیل امروز در جدول رتبه‌بندی «خانه آزادی»^{۵۱} جزء کشورهای «آزاد» محسوب

۴۹. Luiz Inacio Lula da Silva (۱۹۴۵-): رئیس جمهور پیشین برزیل که از سال ۲۰۰۳ تا سال ۲۰۱۰ در این سمت بود. او که قبل از آن رهبر یک اتحادیه کارگری و محبوب‌ترین شخصیت سیاسی برزیل محسوب می‌شد در پایان دوران ریاست جمهوری‌اش به جرم موارد متعدد فساد محاکمه و محکوم به ۱۲ سال حبس شد و از سال ۲۰۱۸ میلادی دوران محکومیت خود را در زندان سپری می‌کند.

۵۰. "Praia Do Flamengo, 132: Um Endereço Especial." Memoria. Uniao Nacional dos Estudantes, <https://une.org.br/praiadoflamengo/>.

۵۱. The Freedom House: «خانه آزادی» نام یک تشکیلات غیردولتی است که از حیث مالی از سوی دولت آمریکا تامین می‌شود و وظیفه‌اش تحقیق و حمایت از دموکراسی، آزادی سیاسی و حقوق بشر است. این نهاد در سال ۱۹۴۱ تاسیس شد و النور روزولت، بانوی اول آمریکا، بنیان‌گذار و اولین رئیس افتخاری آن بود. مقرر خانه آزادی در واشنگتن دی.سی است.

می‌شود اما بسیاری نگران افول آن هستند. در سال‌های ۲۰۱۸ - ۲۰۱۹ اتحادیه ملی دانشجویان اعتراضاتی را علیه پرزیدنت خیربولسونارو^{۵۲}، رئیس جمهور کنونی، سازماندهی کرد. هنگامی که بولسونارو بخش مهمی از بودجه آموزش و پرورش را کاهش داد، اتحادیه ملی دانشجویان در اعتراض به این اقدام ده‌ها هزار نفر را در ۲۰۰ شهر در سراسر کشور به خیابان کشید.^{۵۳} این تظاهرات بخشی از کارزار گسترده‌ای بود که اتحادیه ملی دانشجویان برای اصلاحات دانشگاهی سازماندهی می‌کند، که بازتابی از مطالبات دانشجویان در سال‌های ۱۹۶۰ است. حتی در انتخاب شیوه‌های اعتراض، اتحادیه ملی دانشجویان از راه کارهای مشابه استفاده کرده است و مثلاً برای گسترش آگاهی مردم کاروانی به راه انداخت که به ده استان برزیل سفر کرد.^{۵۴} این تجربیات و پیشینه تاریخی اتحادیه ملی دانشجویان را قوی‌تر کرده است؛ این نهاد همواره در مقابل سرکوب و دموکراسی استقامت نشان داده و به عنوان یک جنبش اجتماعی مصداق پایداری و مقاومت بوده است.

۵۲. air Bolsonaro (۱۹۵۵-): رئیس جمهوری کنونی برزیل که از تاریخ اول ژانویه ۲۰۱۹ میلادی این سمت را احراز کرد.

53. Anthony Boadle and Pablo Garcia. "Brazil education freeze spurs biggest protests yet against Bolsonaro government" 15 May 2019. <https://www.reuters.com/article/us-brazil-politics-education/brazil-education-cuts-spur-biggest-protests-yet-against-bolsonaro-government-idUSKCN1SL2H6>.

54. "10% Do Pib Para A Educacao" Campanhas. Uniao Nacional dos Estudantes, <https://une.org.br/a-une/campanhas/>.

بیش تر بخوانید:

- Alonso, Angela and Anne Misch “Changing Repertoires and Partisan Ambivalence in the New Brazilian Protests.” Vol. 36, No. 2, 144-159. *Bulletin of Latin American Research*, 2017.
- “Arquivo Memória - UNE - União Nacional Dos Estudantes.” UNE. <https://une.org.br/memoria/>.
- “Brazil: Five Centuries of Change.” Brown University Library. Accessed August 28, 2019. <https://library.brown.edu/create/fivecenturiesofchange/chapters/chapter-7/student-movement/>.
- Boadle, Anthony and Pablo Garcia. “Brazil education freeze spurs biggest protests yet against Bolsonaro government” 15 May 2019. <https://www.reuters.com/article/us-brazil-politics-education/brazil-education-cuts-spur-biggest-protests-yet-against-bolsonaro-government-idUSKCN1SL2H6>
- Cuya, Estban. “Remembering Bazil’s Military Coup 50 Years Later.” *NACLA* (1 April 2014). <https://nacla.org/news/2014/4/1/remembering-brazils-military-coup-50-years-later>
- Franco, Bruno and Nathalia Oliveira. “O massacre da Praia Vermelha” *Journal da URFJ*. August 2006, <http://movebr.wikidot.com/especiais:set-2007:massacre-praia-vermelha:jufrij-2006-massac>
- Frye, Alex. “Brazilians Act to End Military Rule (Diretas Ja) 1983-84.” *Global Nonviolent Action Database* (2011) <https://nvdatabase.swarthmore.edu/content/brazilians-act-end-military-rule-diretas-j-1983-84>.
- Periera, Anthony. “The US Role in the 1964 Coup in Brazil: A Reassessment.” *Bulletin of Latin American Research* (20 June 2016) <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/full/10.1111/blar.12518>.
- Pio, Carlos. “Brazil Expert Brief.” *Council on Foreign Relations*. <https://www.cfr.org/expert-brief/brazil>.
- Power, Timothy J. “The Masses and the Critical Masses.” 1-16. *Institute of Latin American Studies*, 1984. <http://citeseerx.ist.psu.edu/viewdoc/download?doi=10.1.1.826.6996&r>
- Power, Timothy J. “The Brazilian Military Regime of 1964-1985: Legacies for Contemporary Democracy / O Regime Militar Brasileiro De 1964-1985: Legados Para a Democracia Contemporânea.” *Iberoamericana* (2001-), *Nueva época*, 16, no. 62 (2016): 13-26. <http://www.jstor.org/stable/43901533>.

- “Praia Do Flamengo, 132: Um Endereço Especial.” Memoria. Uniao Nacional dos Estudantes, <https://une.org.br/praiadoflamengo/> .
- Prange, Astrid. “Brazi Remembers its Struggle for Democracy.” *WD* (4 October 2014). <https://www.dw.com/en/brazil-remembers-its-struggle-for-democracy/a-17554707>
- Riding, Alan. “Direct Vote Demanded in Brazil.” *New York Times* (19 February 1984). <https://www.nytimes.com/1984/02/19/world/direct-vote-demanded-for-brazil.html>
- Skidmore, Thomas. “The Rise of Student Movements.” Vol. 2. Brown University Library, Center for Digital Scholarship, 2018. <https://library.brown.edu/create/fivecenturiesofchange/chapters/chapter-7/student-movement/>
- Snider, Colin. “On This Date in Latin America August 1, 1937: Brazil’s National Student Union (UNE) was Formed.” *Americas South and North*, 2012. <https://americasouthandnorth.wordpress.com/2012/08/11/on-this-date-in-latin-america-august-11-1937-brazils-national-student-union-une-is-formed/>
- The Brazilian Report. “AI-5: 50 Years Ago Brazil Institutionalized Torture and Repression.” (13 December 2018). <https://brazilian.report/power/2018/12/13/ai-5-brazil-torture-repression/>
- Uchoa, Pablo. “Remembering Brazil’s Decades of Military Repression” *BBC News* (31 March 2014). <https://www.bbc.com/news/world-latin-america-26713772>
- Zubair, Aneesa. “The March of One Hundred Thousand: The Brazilian Student Protest of 1968.” *StMU History Media* (October 2016). <https://stmuhistorymedia.org/the-march-of-the-one-hundred-thousand-the-brazilian-student-protest-of-1968/>
- “10% Do Pib Para A Educacao” *Campanhas. Uniao Nacional dos Estudantes*, <https://une.org.br/praiadoflamengo/>.

Photo Credits

- “Military Destroy UNE Headquarters After Coup” *Fotos. Uniao Nacional dos Estudantes*, <https://une.org.br/fotos/>
- “Velação do corpo de Edson Luis, estudante assassinado pela repressão” *Fotos. Uniao Nacional dos Estudantes*, <https://une.org.br/fotos/>
- “Diretas Já” *Memória. Uniao Nacional dos Estudantes*, <https://une.org.br/memoria/>

Military-demolished UNE headquarters. Source: <https://une.org.br/fotos>

Uniao Nacional dos Estudantes: Generations of Student Struggle for Brazilian Rights

The Coup of 1964

On April 1, 1964, the headquarters of the Uniao Nacional dos Estudantes (National Students Union - UNE) erupted into flames. Brazil's democracy had officially fallen to a military dictatorship. Crowds watched the flames while eating hot-dogs and drinking Coca-Cola, hopeful that Communism had been

defeated in their nation once and for all.¹

A month prior, President João Goulart had passed laws to nationalize all private oil refineries and enact agrarian reform.²

The students of the UNE were simultaneously calling for expansive social reforms and democratic ideals, including greater access to education and economic opportunities. The military feared a move towards Communism and the alienation of foreign allies (most notably the United States), so they took control of the country and lit the UNE headquarters on fire.³

This new regime would not stand for organizations like the UNE. Two students described the vilification they endured:

“On April 1, 1964, the military coup showed instantaneously its view of the students. Without the legal government, UNE was invaded, sacked, burned in a climax of hate that escapes the purely political realm and falls in the psychiatric sphere.”⁴

Upon seizing power, the military regime led by General Humberto Castelo, promised swift action to bring “order” back.⁵

1. Langland, Victoria. Duke University Press, *Speaking of flowers: Student movements and collective memory in authoritarian Brazil* (Durham, NC, 2013), 88.

2. “Brazil: Five Centuries of Change.” Brown University Library. <https://library.brown.edu/create/fivecenturiesofchange/chapters/chapter-7/student-movement/>.

3. Ibid.

4. Ibid.

5. Anthony Periera, “The US Role in the 1964 Coup in Brazil: A Reassessment,” *Bulletin of Latin American Research*, 20 June 2016, <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/full/10.1111/blar.12518>.

In his eyes this meant the elimination of direct presidential elections and this decision changed the course of Brazilian history.⁶ The military regime quickly deemed the UNE illegal,⁷ occupied universities and increased censorship.⁸ The UNE, however, continued to fight.

History of the UNE

After the Brazilian Revolution in 1930, students began to participate in a diverse array of youth organizations and, according to the UNE's website, a desire grew for "a single representative, strong and legitimate entity to promote the defense of the quality of education, national heritage and social justice."⁹ This desire came to fruition in 1937 when students from across Brazil gathered at The Student House of Brazil in Rio de Janeiro and created a national student organization - the UNE.¹⁰ The Student House became the official headquarters of the UNE and students returned annually for congress meetings. The UNE emerged as an anti-fascist entity that had clear concern for a variety of issues affecting not just students, but the

6. Timothy J Power. «The Brazilian Military Regime of 1964-1985: Legacies for Contemporary Democracy / O Regime Militar Brasileiro De 1964-1985: Legados Para a Democracia Contemporânea.» *Iberoamericana* (2001-), Nueva época, 16, no. 62 (2016): 13-26. <http://www.jstor.org/stable/43901533>.

7. "Arquivo Memória - UNE - União Nacional Dos Estudantes." UNE. <https://une.org.br/memoria/>.

8. "Brazil: Five Centuries of Change."

9. "Arquivo Memória - UNE - União Nacional Dos Estudantes."

10. Ibid.

Brazilian population as a whole.¹¹

The UNE attracted national attention by loudly denouncing Brazil's neutrality in World War II and their advocacy efforts played a central role in positioning Brazil in favor of the Allied forces, ultimately pushing then-President Getulio Vargas to send troops to fight against Mussolini in Italy.¹² The UNE was building influence in Brazilian politics and used this power in 1950 to create a national movement in protest of foreign extractment of Brazil's oil. The UNE created the "Oil is Ours" campaign, which continued until 1953 when Brazil's national oil company, Petrobras, was created.

When President Goulart took the oath of office in 1961, the UNE worked with other Brazilian intellectuals and advocacy groups to create the "Popular Front Mobilization," which advocated for social-liberalization policies, including greater access to higher education. To spread awareness of their advocacy efforts, the UNE drove caravans around Brazil to talk to students, and this played a major role in bolstering national solidarity for the UNE. These efforts paid off in 1962 when one-third of Brazilian students went on strike for the democratization of higher education. The UNE was becoming a household name and a powerful democratic force.¹³

11. Thomas Skidmore, *The Rise of Student Movements Vol. 2* (Brown University Library, Center for Digital Scholarship, 2018).

12. Skidmore p.3

13. "Five Centuries of Change."

Defying Authoritarianism

When the military took control of the country, the UNE was able to leverage its base to fight back. In March of 1966, the UNE ignited nation-wide protests against the military dictatorship.

The UNE president, João Luiz Moreira Guedes, gave a defiant speech at a meeting of 300 students that May:

*“It will not be through decrees that the government impedes the organization of the Brazilian university students through their highest authority; since the burning of the headquarters of UNE, in April of 1964, and despite all the decrees of the government, this entity never stopped existing for even an instant.”*¹⁴

Soon thereafter, 5,000 police officers showed up and disbanded the meeting. They arrested nearly 200 students, which heightened the group’s resentment. That September, 600 students protested the arrest of their peers. The police responded with gas bombs.¹⁵

This did not stop the UNE. The group deemed September 22 “National Day Against Dictatorship,” and on September 23, 1966, the military violently stormed a meeting at the Universidade Federal do Rio de Janeiro (UFRJ) Medical School. Police assaulted roughly 600 students, and the day has gone down in history as the Praia Vermelha Massacre or Red Beach Massacre.

14. Ibid.

15. Ibid.

Even after this attack, the students persisted. Almir Fraga Valladares, a current professor and dean at UFRJ, who was there on the day of the attack, remarked on the determination of the students and claimed the UNE “did not allow society to settle with repression.”¹⁶

©Arquivo do Estado de São Paulo

In 1968, a year that is remembered for global protests, a confrontation between student protesters and the regime on March 28, 1968 in Rio de Janeiro resulted in police shooting

16. Bruno Franco, and Nathalia Oliveira. “O massacre da Praia Vermelha” Journal da URFJ. August 2006, <http://movebr.wikidot.com/especiais:set-2007:massacre-praia-vermelha:jufri-j-2006-massac>

Edson Luís de Lima Souto, a high school student.¹⁷ Luís' death gave the UNE a martyr, and protests increased in intensity. Students were divided over the nature of these protests, some would march silently and peacefully holding images of Luis, while others would throw typewriters and rocks at police.

The violence peaked on June 21, 1968, when three protesters were killed, dozens were injured, and a thousand were arrested. Brazilians refer to this day as Sexta-Feira Sangrenta, or Bloody Friday. In an attempt to quell the immense anger emanating from citizens after Bloody Friday, the regime decided to allow protests with no police interference.¹⁸

This led to the March of 100,000. Brazilian students, parents, opposition politicians, and artists took to the streets to protest the military regime on June 26, 1968. Chanting and holding images of Luis, Brazilians marched to express their desperation, frustration, and desire for accountability. No violence broke out, not from the police nor the students.¹⁹ Many similar marches erupted across Brazil over the next few months, and the regime began to take notice.

By December, the military had reached its limit with the social upheaval and firmly cracked down on opposition language.

17. Aneesa Zubair. "The March of One Hundred Thousand: The Brazilian Student Protest of 1968." StMU History Media (October 2016). <https://stmuhistorymedia.org/the-march-of-the-one-hundred-thousand-the-brazilian-student-protest-of-1968/>

18. Ibid.

19. Ibid.

“Institutional Act Number 5” was enacted in December, 1968.²⁰ This act suspended Congress (giving the President complete control of the law), removed the rights of habeas corpus and trial before a judge, as well as prohibited: public protests; freedom of assembly; “extremist” groups calling for democracy; and, any sort of political party not established by the government. Anyone found to be plotting against the new government was arrested, tortured, killed or exiled from the country.^{21,22} By the 1970s, many student protesters had gone underground, joined the guerrilla movement, or fled into exile; those who were caught were disappeared, tortured and even killed.²³ The UNE was virtually extinct.

Rebuilding the Past

An economic crisis and the decline of regime legitimacy, including among those who had supported the 1964 coup, created an opportunity structure for the UNE to come back together. With hopes of appeasing the people and maintaining power through the economic crisis, the military promised to slowly democratize elections, reduce censorship and allow greater civic action.²⁴ This motivated Brazilians to demand real

20. Pablo Uchoa, “Remembering Brazil’s Decades of Military Repression,” BBC News, 31 March 2014, <https://www.bbc.com/news/world-latin-america-26713772>.

21. Skidmore, 7.

22. Zubair.

23. Snider, 6.

24. Zubair.

political change and students, drawing on past traditions and symbols, began to reconstruct the UNE.²⁵

Students working to revive the UNE used trans-generational memories to motivate their base. Leaders evoked images of the burned down UNE headquarters and talked about student martyrs, such as Honestino Guimarães, a UNE President in the 1960s who died in prison in 1973. Student leaders used Brazilian history to conflate the identities of student and advocate.²⁶ They argued that students of the 1980s needed to finish what their predecessors had worked so bravely for 20 years earlier.

In March of 1983, the Brazilian Democratic Movement Party organized the first protest calling for direct elections, and the UNE was an influential presence in these protests. The “Diretas Já” or “Direct Elections Now” movement garnered an unprecedented level of support. By April 1984, Brazil witnessed the largest demonstration in the country’s history as 1.5 million people gathered in Sao Paulo to demand direct elections.²⁷

The Diretas Já campaign’s patriotic repertoire included “non-violent marches through major cities and the use of national symbols and slogans, with an intentional aesthetic: the festive pageantry of the caras pintadas (painted-faces), young protesters

25. Langland, 217.

26. Langland, 216.

27. Alex Frye. “Brazilians Act to End Military Rule (Diretas Já) 1983-84.” Global Nonviolent Action Database. Swathmore College, 2011. <https://nvdatabase.swarthmore.edu/content/brazilians-act-end-military-rule-diretas-j-1983-84>

who painted their faces the colours of the Brazilian flag.”²⁸ The people were determined to force the Congress (which was mainly comprised of members of the military regime and lacked any significant opposition presence) to pass a constitutional amendment that would establish an immediate presidential election to determine General Figueiredo’s successor and ultimately transition the government to civilian rule.²⁹ Congress narrowly rejected this call in April 1984.

Protests continued en masse and the economy continued to crumble. Finally, the military agreed to host an election and keep their hands out of it. In 1985, a moderate candidate who promised democratic reform, Tancredo Neves, won the election, but died before he was sworn in. This meant that his vice president, Jose Sarney, a former leader of the pro-military party, ascended to the presidency. Sarney, responding to the immense economic and social distress, advanced liberalization and called for a constitutional assembly.³⁰ By 1988, three years after the constitutional assembly, one of the most progressive constitutions in Latin America had been passed. Finally, on November 15, 1989, Brazilians were able to cast their first free vote in 25 years.

28. Angela Alonso and Anne Misch “Changing Repertoires and Partisan Ambivalence in the New Brazilian Protests.” Vol. 36, No. 2, 144–159. *Bulletin of Latin American Research*, 2017. p.144

29. Frye.

30. Carlos Pio. “Brazil Expert Brief.” Council on Foreign Relations. <https://www.cfr.org/expert-brief/brazil>.

Conclusion

The UNE remains a strong political force in Brazil today and continues to use history to encourage civic participation. In 2007, thousands of students occupied the grounds of the former UNE headquarters, demanding the return of the property they had lost 43 years before. They camped on the ruins for over a year until finally a court granted the organization the land. A few years later, Brazil's National Congress unanimously voted that the state was indebted to the students for burning down their headquarters and, in 2010, President Luiz Inacio Lula da Silva laid the cornerstone for reconstruction.³¹ Students are now back into their symbolic headquarters and continue to fight to uphold democracy.

31. "Praia Do Flamengo, 132: Um Endereço Especial." Memoria. Uniao Nacional dos Estudantes, <https://une.org.br/praiadoflamengo/>.

Brazil currently ranks as “Free” on the [Freedom House Scale](#), but many are worried about its decline. Throughout 2018-2019, the UNE has organized protests against President Jair Bolsonaro. When Bolsonaro froze a significant portion of education funding, the UNE led tens of thousands to the streets in 200 Brazilian cities.³² This was part of a widespread campaign the UNE is leading for university reform, echoing the calls of students in the 1960s. The organization has even adopted similar protest methods, notably driving a caravan around 10 Brazilian states to spread awareness of their cause.³³ The UNE is stronger because of its history; through both repression and democracy, it has persisted and exemplified resilience as a social movement.

32. Anthony Boadle and Pablo Garcia. “Brazil education freeze spurs biggest protests yet against Bolsonaro government” 15 May 2019. <https://www.reuters.com/article/us-brazil-politics-education/brazil-education-cuts-spur-biggest-protests-yet-against-bolsonaro-government-idUSKCN1SL2H6>

33. 10%” Do Pib Para A Educacao” Campanhas. Uniao Nacional dos Estudantes, <https://une.org.br/a-une/campanhas/>.

References

- Alonso, Angela and Anne Misch “Changing Repertoires and Partisan Ambivalence in the New Brazilian Protests.” Vol. 36, No. 2, 144-159. *Bulletin of Latin American Research*, 2017.
- “Arquivo Memória - UNE - União Nacional Dos Estudantes.” UNE. <https://une.org.br/memoria/>.
- “Brazil: Five Centuries of Change.” Brown University Library. Accessed August 28, 2019. <https://library.brown.edu/create/fivecenturiesofchange/chapters/chapter-7/student-movement/>.
- Boadle, Anthony and Pablo Garcia. “Brazil education freeze spurs biggest protests yet against Bolsonaro government” 15 May 2019. <https://www.reuters.com/article/us-brazil-politics-education/brazil-education-cuts-spur-biggest-protests-yet-against-bolsonaro-government-idUSKCN1SL2H6>
- Cuya, Estban. “Remembering Brazil’s Military Coup 50 Years Later.” *NACLA* (1 April 2014). <https://nacla.org/news/2014/4/1/remembering-brazils-military-coup-50-years-later>
- Franco, Bruno and Nathalia Oliveira. “O massacre da Praia Vermelha” *Journal da URFJ*. August 2006, <http://movebr.wikidot.com/especiais:set-2007:massacre-praia-vermelha:jufj-2006-massac>
- Frye, Alex. “Brazilians Act to End Military Rule (Diretas Já) 1983-84.” *Global Nonviolent Action Database* (2011) <https://nvdatabase.swarthmore.edu/content/brazilians-act-end-military-rule-diretas-j-1983-84>.
- Periera, Anthony. “The US Role in the 1964 Coup in Brazil: A Reassessment.” *Bulletin of Latin American Research* (20 June 2016) <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/full/10.1111/blar.12518>.
- Pio, Carlos. “Brazil Expert Brief.” *Council on Foreign Relations*. <https://www.cfr.org/expert-brief/brazil>.
- Power, Timothy J. “The Masses and the Critical Masses.” 1-16. *Institute of Latin American Studies*, 1984. <http://citeseerx.ist.psu.edu/viewdoc/download?doi=10.1.1.826.6996&r>
- Power, Timothy J. “The Brazilian Military Regime of 1964-1985: Legacies for Contemporary Democracy / O Regime Militar Brasileiro De 1964-1985: Legados Para a Democracia Contemporânea.” *Iberoamericana* (2001-), Nueva época, 16, no. 62 (2016): 13-26. <http://www.jstor.org/stable/43901533>.
- “Praia Do Flamengo, 132: Um Endereço Especial.” *Memória. Uniao Nacional dos Estudantes*, <https://une.org.br/praiado-flamengo>

- [flamengo/](#) .
- Prange, Astrid. “Brazi Remembers its Struggle for Democracy.” *WD* (4 October 2014). <https://www.dw.com/en/brazil-remembers-its-struggle-for-democracy/a-17554707>
 - Riding, Alan. “Direct Vote Demanded in Brazil.” *New York Times* (19 February 1984). <https://www.nytimes.com/1984/02/19/world/direct-vote-demanded-for-brazil.html>
 - Skidmore, Thomas. “The Rise of Student Movements.” Vol. 2. Brown University Library, Center for Digital Scholarship, 2018. <https://library.brown.edu/create/fivecenturiesofchange/chapters/chapter-7/student-movement/>
 - Snider, Colin. “On This Date in Latin America August 1, 1937: Brazil’s National Student Union (UNE) was Formed.” *Americas South and North*, 2012. <https://americasouthandnorth.wordpress.com/2012/08/11/on-this-date-in-latin-america-august-11-1937-brazils-national-student-union-une-is-formed/>
 - The Brazilian Report. “AI-5: 50 Years Ago Brazil Institutionalized Torture and Repression.” (13 December 2018). <https://brazilian.report/power/2018/12/13/ai-5-brazil-torture-repression/>
 - Uchoa, Pablo. “Remembering Brazil’s Decades of Military Repression” *BBC News* (31 March 2014). <https://www.bbc.com/news/world-latin-america-26713772>
 - Zubair, Aneesa. “The March of One Hundred Thousand: The Brazilian Student Protest of 1968.” *StMU History Media* (October 2016). <https://stmuhistorymedia.org/the-march-of-the-one-hundred-thousand-the-brazilian-student-protest-of-1968/>
 - “10% Do Pib Para A Educacao” *Campanhas. Uniao Nacional dos Estudantes*, <https://une.org.br/prai-a-do-flamengo/>.

Photo Credits:

- “Military Destroy UNE Headquarters After Coup” *Fotos. Uniao Nacional dos Estudantes*, <https://une.org.br/fotos/>
- “Velação do corpo de Edson Luis, estudante assassinado pela repressão” *Fotos. Uniao Nacional dos Estudantes*, <https://une.org.br/fotos/>
- “Diretas Já” *Memória. Uniao Nacional dos Estudantes*, <https://une.org.br/memoria/>